

# හොඳ සිංහල විකට්ටු

ඉංග්‍රීසි නාම- ක්‍රියා සංකතව මෙහෙකැයි කිව නොහැක. කඩිකඩල් -බාල -දුමුල් වචන විසතරට එන්නට පෙර උගතුන් යහපත් වචන විසතර කිරීම ඇරඹිය යුතුය. බස් පාරේ වලවල් හැරී හෝදාපාල වන්නට පෙර ඒවා 'රිපෙයා' කල යුතුය.

ප්‍රතිසංස්කරනය කිරීම, අලුත් වැඩියා කිරීම, රිපෙයා කිරීම, පිලිසකර කිරීම, කටු කෝල හැරීම යන වචන පද පහෙන් ඒදිනෙදා විසතරේ පවතින්නේ 'රිපෙයා කිරීම' යයි සිතමි. කතා පොතක අලුත් වැඩියා කිරීමත්, පාසල් පොතක ප්‍රතිසංස්කරනය කිරීමත් තිබිය හැකිය. කටුකෝල හැරීම යටපත් වී ඇත. දොඩන බස් සියට අනුවක්ම අසෙන්නේ රිබෙයා(රි)කිරීමය. 'ඉ' යන්නෙන් අවසන් වන 'ලොරි' යන්න ලොරිය, ලොරියෙන්, ලොරියට ලොරියේ යනුවෙන් වර නැතහොත් 'බස්' යන්න බසය, බසයෙන්, බසයේ බසයට යනුවෙනි. වර නැතහොත් එහෙත් විසතරේ දී 'එක්' එකෙන් එකට එකේ යන අවයව එකතු වේ. එහි 'එක්' යන්නක් නැත. ඒ නිසා එක එකෙන් එකට එකේ යනු එකෙන් ප්‍රත්‍ය ලෙස පිලිගැනීමට සිදු වේ. ජල දාරාව හැරවිය යුත්තේ අයහපතක් නොසිදු වන සේ පහලටය.

පාක් එක, බාර් එක, සිරි එක, බෙල් එක, පොටි එක, පේලේ එක එසේ විසතරට පැමිණ ඇති පද කීපයකි.

එසේම පාක් කරනවා, බෝල් කරනවා, බැටි කරනවා, ඩාන්ස් කරනවා, සිං කරනවා (ගායන කරනවා-සිල්ල/කවි/ගී කියනවා) ඩයි කරනවා, සපෝට් කරනවා, විස් කරනවා, ගාඩ් කරනවා, ඉන්ශුව කරනවා, කොපි කරනවා, බාල් නටනවා, කෝල් කරනවා, මුසිචි කරනවා යන විසතරය දුර කිරීමට වැසම් කරනවාට වඩා ඒවා වැද්ද ගැනීම සුදුසු බව සෙන්න.

අපි ජාතික ඇදුම ලෙස හඳුන්වා ගන්නේ ඉන්දියානු (ජාතික) ඇඳුමය. සාරිය ද ඉන්දියානු ඇඳුමකි. ඉන්දියානු ඇඳුම් ඇඳගෙන යුරෝපානු ඇඳුමට ගැරඹීම හාසාපනයය.

ආරක්ෂා කරනවා, විනාශ කරනවා, මුර කරනවා, හට්ටු කරනවා, පාක් කරනවා, ගාඩ් කරනවා යන පදවල පිලිවෙලින් සකු දෙමල ඉංග්‍රීසි වචන ගැබ් වී ඇත .

'පොල්ල' යනු මුතුර යන තේරුම දෙන දෙමල වචනයකි. පොල්ල නියනවා/ පොල්ල නියනවා යන අදහස දීමට වෙනත් විදිසක් මට සිතා ගත නොහැකි යැයි සිතමි.

මෙම අදහස බාසා ඇදුරින්ගේ විසාරදයාන්ගේ අවදානයට යොමු වේවා ! (මේ ලිපියේ ජ. ළ, ං මහාප්‍රාන අකුරු නැත )



## විකට්ටු

ශ්‍රී ලාංකේය මාධ්‍ය කවුච්ච. ගොඩවන්න අදුම

www.thisara.com

නිසර FM 97.4

බොහෝ සකු වචන ආකෘත ප්‍රරනය වියයෙන් යෙදුනු ක්‍රියා පද රාශියක් අපේ හානාවේ විසතරට පැමිණ ඇත.

අපහස කරනවා, ආරක්ෂා කරනවා, උත්සාහ කරනවා, ද්වේස කරනවා, ද්‍රව්‍යය කරනවා, මුද්‍රනය කරනවා, විශ්වාස කරනවා, ප්‍රසංසා කරනවා, ප්‍රිය කරනවා, ප්‍රේම කරනවා වැනි ආකෘත පදවල ඇති ආකෘත ප්‍රරනය සකු බාසාවට අයිති එකකි. අපේ කටට දිවට හුරු නැති මහාප්‍රාන ශබ්ද සකු හානාවේ ඇත. ධන- දුන හය -බය, එල- පල, ඝන - ගන, ජනු -වනු, තෝධානය- තෝධානය යනුවෙන් අපට කියවෙන්නේ සමහර තැන්වල මහාප්‍රාන ඉවත් වී ඇතත් බොහෝ තැන්වල සකු රූපය එසේම පවතී.

පද්‍ය ලිවීමේ දී අන්‍ය හානාවක වචන සිංහල මුහුණුවරට සකස් කිරීම පැරැන්නන්ගේ සිරිත විය. මහා කාශ්‍යප යන සකු වචන 'මහ කසු' වී අනතුරුව 'මහසු' විය. පාණ්ඩුකම්බල ශෛලාසනය 'පඩුපුල් අසුන- පඩු ඇඹුල' විය. එහෙත් සාමාන්‍ය මිනිසාට ඒ දෙවිදියම නුතර විය. මතු එය කිවේත් ලිවේත් 'මහා

**ප්‍රතිසංස්කරනය කිරීම, අලුත් වැඩියා කිරීම, රිපෙයා කිරීම, පිලිසකර කිරීම, කටු කෝල හැරීම යන වචන පද පහෙන් ඒදිනෙදා විසතරේ පවතින්නේ 'රිපෙයා කිරීම' යයි සිතමි. කතා පොතක අලුත් වැඩියා කිරීමත්, පාසල් පොතක ප්‍රතිසංස්කරනය කිරීමත් තිබිය හැකිය. කටුකෝල හැරීම යටපත් වී ඇත. දොඩන බස් සියට අනුවක්ම ඇසෙන්නේ 'රිබෙයා(රි)කිරීමය.**

කාසප' සහ 'පාණ්ඩුකම්බලසලසනය' යනුවෙනි. හෙමිකිරියාව, විපිරියාසය, ඉරියාසාව, හස්නාව, දෙවින්තර වැනි වචන කොතරම් අපේ කටටත් කනටත් හුරුදැයි සිතා බලන්න.

සකු බාසාවේ වචන පමණ හරි හරියට දෙමල බාසාවේ වචන ද දැන් අපේ බසට එකතු වී ඇත. මේ වචනය අපේ බාසාවට ආවේ මොන බාසාවෙන් දැයි සොයා බැලීමේ උවමනාවක් සාමාන්‍ය මිනිසාට නැත. 'සෙපු' මැලේ බාසාවෙන් අපට උරුම වුවක් බවත් 'හිරිමනේ' දෙමල බාසාවේ 'හිරිභුමයන්' යන වදනයෙන් බිඳ ගැනුනත් බවත් මා දැන ගත්තේ අවුරුදු දෙක තුනකට උඩදීය.

අන්‍ය බාසාවක වචනයන් ව්‍යාජන වු විට අපේ වචනය යටපත් වීම ස්වාභාවිකය. දෙමල පාලම නිසා අපේ හෙය යටපත් විය. ඇතැම් තැනක කෙලින් සෙල්ලමින් එකතු වී කෙලියෙල්ලම් වී ඇත.

ඉංග්‍රීසි 'පස් නිසා අපේ 'හැකිලිය' මුල ගැන්විනි. ඉංග්‍රීසි බැග්, කාරි නිසා අපේ මල, ගැල් මුල ගැන්විනි. අද අපේ බාසාවේ විසතර වන වචන වලින් හතරෙන් පැයටක් පමණ දෙමල බසින් ගැනුනු බව ඇසු විට ඔබ විමතියට පත් වනු ඇත. වෙනකක් තබා ඇතැම් ඉංග්‍රීසි වචන පවා පලමුවෙන් දෙමල බසටත් දෙමල බසින් අපේ බසටත් ඇතුලු වී ඇතැයි සිතේ.

අඩවි අල්ලනවා, උලක්කු වෙනවා, එල්ල අල්ලනවා, ඔප්පු කරනවා, ඔට්ටු අල්ලනවා, කිරිටු වෙනවා/කරනවා, කෙට්ටු වෙනවා, කුන්ද ගනනවා, කොල්ල කනවා, පත්තු වෙනවා, කරනවා පාඩම් කරනවා, පොරොන්දු වෙනවා, පොලී කරනවා, ගන්නවා, මට්ටු කරනවා, විපරම් කරනවා, විලංගුලනවා, පිසි(ක්) කරනවා, වෙඩි තියනවා, වෙටි වෙනවා, සාත්තු කරනවා, සෙල්ලම් කරනවා, සේන්දු වෙනවා හේත්තු වෙනවා/කරනවා හෙට්ටු කරනවා රන්බු/සන්බු වෙනවා වැනි වචන දෙමල බාසාවෙන් අපේ බාසාවට වැදුනු ඒවා බව බොහෝ දෙනා නොදනිති.

දෙමල පිව බාසාවකි. අද අප හාවිතා කරන බාසාව සුද්ද සිංහල හුදු හෙල යනුවෙන් හැඳින්විය නොහැකි. සකු මගද දෙමල මැලේ පුර්තූගිසි ලන්දේසි ඉංග්‍රීසි යන සත් බසට අමතරව ඉස්පාන ප්‍රංශ බාසාවලින් පැමිණි වචන ද අපේ බසේ ඇත.මේ සත්‍යය අප පිලිගත යුතුය. අද ලෝක ව්‍යාප්ත බාසාව ඉංග්‍රීසිය බවට වාද නැත. ටෙලිවිස්තේ පිලිපීන, ඉන්දුනීසියා ප්‍රචාන්ති අසන විට ඇසෙන ඉංග්‍රීසි වචන සහ කඩවැකි සංඛ්‍යාව ගැන සිතන විට පුදුම සිතේ.

අද අපේ නගරියන් මෙන්ම ගැමියන් ද කතා කරන විට ඇසෙන

මගේ සාමාන්‍ය දැනීමේ හැටියට ලෝකයේ පවතින හැම භාෂාවකම එක් එක් වාක්‍යයට ආකෘතයක් තිබේ. ඇතැම් නැතක එය නති පදයකි. ඇතැම් නැතක පද කීපයකි. නාති, ද්‍රව්‍ය, කති, බොනි ආදිය අපේ සිංහල භාෂාවේ ඇති නති පද ආකෘත කීපයකි.

කොල්ල කති, පාඩම් කරති, පත්තු කරති, වටලති, ඉදිකරති ආදිය දෙපද ආකෘත කීපයකි. බොහෝ විට එහි මුල් පදය නාමයකි, නැතහොත් නිපාත ක්‍රියාවකි.

ඉදිකරති යන්නේ 'ඉදි' යනු 'සාපු' යන තේරුම ඇති බව පෙනේ. එය 'ඉදිය' යනුවෙන් යෙදී ඇති නැතත් නොදනිමි. විසි(ක්) කරති යන්නේ 'විසි' දෙමල බසින් පැමිණි එකකැයි කියති. එය ද යෙදී ඇති අන් නැතත් ගැන නොදනිමි.

දැන ගතිනි අසා ගතිනි බැන ගතිනි වැනි නැතවල ඇත්තේ නිපාත ක්‍රියා පදයකි. ගුරුකම් කරති, වෙදකම් කරති, බලා කියා ගතිනි වැනි නැතවල පද තුනක් ඇති බව පෙනේ. අවසාන ක්‍රියාව සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා යෙදී ඇති නාම පදක් නිපාත ක්‍රියා පදක් 'ආකෘත ප්‍රරනය' යනුවෙන් විසතර පොත් වල සඳහන් වන්නේ.

උදාවෙනවා/කරති, මුලා වෙනවා/කරති වැනි නැතවල ආකෘතයන් ආකෘත ප්‍රරනයක් යන පද දෙකම 'සුද්ද සිංහල' ලෙස සැලකේ. විලිංචු පහරති' යන්නෙහි පද තුනම 'සුද්ද සිංහල බව පෙනේ.

දැනුම් දෙනවා- දන්වනවා, ඇනවුම් කරනවා - අහවනවා, රැගුම් දක්වනවා- රහනවා, ඇඳුම් අඳිනවා- අඳිනවා (ඇඳග න්නවා) වැනි නැතවල ආකෘත ප්‍රරනය ලෙස යෙදී ඇත්තේ ක්‍රියානාම පදයකි. ලිය+උම් - ලියුම්, ලිය + රම් - ලිවීම, ලිය + ඉලි - ලියවිලි, ලිය+මන් - ලියමන් (ලියමන) යන ක්‍රියා නාම ගැන ඔබ දනිතැයි සිතමි.

**සුභාශිතමයන්....**

දියනෙත උදාවන සිය කිරිනින්	මහරු
මේදියන දිවා බිනි දුරු වෙය ගත	ආදුරු
සිරිමත රජතුමකු දුටු පමණින්	සොදුරු
ඇතුලත පිටත දිව රූ හැරෙය	දුකදුරු

පද ආවලිය

1. දියනෙත උදාවන
2. සිය මහරු කිරිනින්
3. මේ දියන දිවා
4. බිනි ගත අදුරු
5. දුරු වෙය
6. සිරිමත සොදුරු රජතුමකු
7. දුටු පමණින්
8. ඇතුලත පිටත
9. දුක් අදුරු
10. දිවා රූ (මග) හැරේ
  1. හිරු උදාවන්නම
  2. හම අගනා රස්මියෙන්
  3. මේ ලෝකයේ දවල් කාලයේ
  4. පිටත පවතින ගත අදුරු
  5. දුරුවෙය
  6. සිරිමත් වුත් යහපත් වු රජතුමකු
  7. දුටු පමණින්
  8. (එතුමා) දුටු දුන්නේ සිත්) ඇතුලතත් පිටතත් පවතින
  9. දුක් නැමති අදුරු
  10. දිවා රූ දෙකෙහිම මග හැරී යයි

රාත්‍රි කාලයේ හිරු මුවා වු විට ලෝකය අදුරු වේ. එය සිදු වන්නේ හිරුගේ අගනා රස්මිය නිසාය. සිරිමත් සොදුරු අසකු දුටු විට සිගේ දුක හැනී වී සතුට ඇති වේ. රජතුමා විශේෂ කෙනෙකු වන්නේ එතුමා දුකට පත් වී ඔවුන්ගේ ඇතුලු සිත ද සතුටට පත් කරන නිසාය.

සිරිමත් සහ හැරෙය යනු එලිවැට වීගන රැකීම නිසා වෙනස් වු පද දෙකකි.

සිරිමත් නම් යහපත් නම් රජතුමා විය යුතු නැත සාමාන්‍ය මිනිසෙකු හෝ සතකු දුටු විට ද සිත සතුටු වෙයි.

**වි.ක. දුර්මබන්දු**